

Perusasioita suomalaisesta talousmetsästä

2026

Metsätalous

- Ihmisen tekemää toimintaa metsissä, jossa usein pyritään taloudelliseen hyötyyn
- Metsätalouteen kuuluu:
 - Puuston kasvatus
 - Puiden korjuu
 - Puiden myynti
 - Puunjalostus (teollisuus)

Kestävä metsätalous

➤ Taloudellinen kestävyys

- Metsien käyttö tulee olla kestävä, jotta metsät ovat käytössä tulevillakin sukupolvilla

➤ Ekologinen kestävyys

- = säilyttää kasvi- ja eläinlajien monimuotoisuus ja ekosysteemien toimivuus sekä käyttää luonnonvaroja kestävästi.
- Metsänhoidon suositukset
- Metsien sertifiointi
- Metsälaki

➤ Sosiaalinen kestävyys

- Virkistyskäyttö, kuten esimerkiksi metsästy, marjastus ja sienestys, retkeily ja luontomatkailu
- Työmahdollisuudet ja toimeentulo

➤ Kulttuurinen kestävyys

- Metsätaloudessa kulttuurinen kestävyys on ymmärrystä luonnon ja ihmisen vuorovaikutuksesta ja luontoon liittyvistä arvoista ja asenteista.
- Perinteiden ja tapojen vaalimista ja eteenpäin välittämistä tuleville sukupolville

Metsän jaottelu metsätaloudessa

➤ Metsä

- Elinympäristö, jossa pitkiä yleensä puurunkoisia kasveja ja alempia kasvillisuuskerroksia.
[FAO:n](#) määritelmän mukaan metsänä pidetään vähintään 5 000 neliömetrin kokoista aluetta, jolla [puut](#) kohoavat yli viiden metrin korkeuteen ja latvusto peittää yli 10 prosenttia pinta-alasta.^[1]

➤ Metsälö

- Yksi tai useampi metsätila/metsäpalsta, joka kuuluu samalle omistajalle.

➤ Metsikkö

- Kasvupaikaltaan ja puustoltaan yhtenäinen metsän osa, joka on pinta-alaltaan pienempi alue

Metsätalousmaiden luokitus

- **Metsämaa** (puuston vuosikasvu vähintään 1m³/ha)

- **Kitumaa** (puuston vuosikasvu 0,1m³/ha - 1m³/ha)

- **Joutomaa** (puuston vuosikasvu alle 0,1m³/ha)

- **Muu metsätalouden maa**
 - Sorakuopat
 - Tiet
 - Sähkölinjat

Talousmetsien luonnonhoito

- Talousmetsien luonnonhoito on puuntuotannolle rinnakkaisten tavoitteiden hoitamista
 - Riista, riistanhoito
 - Virkistyskäyttö; sienestys, marjastus, luonnontuotteiden keräys, metsästys
 - Hiilensidonta
 - Luontokohteiden suojelu
 - ekosysteemipalvelut

- Talousmetsien luonnonhoito on talousmetsissä tapahtuvaa luonto arvojen turvaamista

- Talousmetsien luonnonhoito on keskeistä metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisessa, koska suurin osa metsistämme on talousmetsiä

Metsän monimuotoisuuden lisääminen

➤ Säästöpuuryhmät

- Säästöpuut ovat eläviä puita, jotka maanomistaja säästää pysyvästi. Niiden avulla ylläpidetään talousmetsissä vanhoja puuyksilöitä ja taloudelliselta arvoltaan vähämerkityksellisiä puulajeja.

➤ Sekapuustoisuus

- Voidaan jättää lehtipuita kasvamaan monimuotoisuuden lisäämiseksi

➤ Lahopuut

- Jätetään kuolleet puut ja lahopuut. Lahopuut antavat elinympäristön tuhansille eliölajeille, jotka edistävät ravinteiden kiertoa.

Metsän monimuotoisuuden lisääminen

➤ Kulotus

- Luonnonhoidollinen ja monimuotoisuutta edistävä kulotus parantaa metsäpaloista riippuvaisen, harvinaistuneen lajiston elinmahdollisuuksia.

➤ Riistatiheiköt

- Suojapaikkoja metsäkanalinnuille ja metsäjäniksille

➤ Vesiensuojelu suojavyöhykkeen avulla

- Suojavyöhykkeen rikkomaton kasvillisuus sitoo hakkuualueelta valuvia ravinteita ja maa-ainesta, mikä vähentää vesistön rehevöitymistä ja säilyttää alueen luontoarvoja

Miksi metsiä hoidetaan?

➤ Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi metsistä saataviin

- Tuloihin
- Monimuotoisuuteen
- Virkistyskäyttöön

➤ Metsienkäsittelyn vaihtoehdot Suomessa

- Uudistushakkuut/ avohakkuut /päätehakkuut
- Kasvatushakkuita/harvennushakkuut
- Eri-ikäiskasvatus

Kasvatushakkuu/harvennushakkuu

- Kasvatushakkuissa puuta korjataan siten, että jäävän puuston kasvuolosuhteet paranevat

- Kasvatushakkuut voidaan karkeasti jakaa
 - **Alaharvennukset** (poistetaan häviölle jääneet pienemmät puut)
 - **Yläharvennukset** (poistetaan pienempien ja heikkolaatuisten puiden lisäksi suurimpia valtapuita)
 - **Laatuharvennukset** (poistetaan häviölle jääneitä pienempiä puita sekä metsikön heikkolaatuisia, paksuoksaisia suurimpia puita, joilla huonot edellytykset kehittyä arvokkaiksi tukkirungoiksi)

Uudistushakkuut

- Uudistushakkuissa puusto korjataan mahdollisia siemen- tai säästöpuita lukuun ottamatta ja uusi puusukupolvi jatkaa metsän kasvua

- Uudistushakkuita
 - **Avohakkuut** (hakataan säästöpuita lukuun ottamatta kaikki puut pois)
 - **Siemenpuuhakkuu** (hakataan jätettäviä siemenpuita lukuun ottamatta kaikki puut pois)
 - **Suojuspuuhakkuu** (jätetään hakkuussa taimettuneen metsikön päälle suojuspuustoa siementämään ja suojaamaan taimia)
 - **Ylispuuhakkuu** (poistetaan hakkuussa vakiintuneen taimikon päältä siemen- ja suojuspuut tai ylispuut)

Tasaikäinen metsänkasvatus

➤ Tasaikäinen metsänkasvatus on jaksollista

- Tyypillisesti Suomessa metsiä hoidetaan siten, että taimikonhoidon ja kasvatushakkuiden/harvennushakkuiden jälkeen toteutetaan uudistushakkuu ja metsän uudistaminen joko istuttamalla, kylvämällä tai luontaisesti.
- Menetelmää kutsutaan tasaikäisrakenteiseksi metsänkasvatukseksi.

Eri-ikäinen metsänkasvatus

- **Eri-ikäisen metsänkasvatuksessa** tavoitteena on säilyttää puusto pysyvästi peitteellisenä
 - Käsitellään metsää usein toistuvilla ja lievillä hakkuilla. Hakkuissa poistetaan osa puustosta poimintahakkuin tai pienaukkohakkuulla.
 - Jatkuvan kasvatuksen edellytys on, että uusia taimia syntyy luontaisesti ja uusia puita kehittyy alikasvosreservistä.